

Мета. Визначення варіантів анатомічної будови сафено-поплітеального співустя при ультразвуковій доплерографії (УЗДГ) вен нижніх кінцівок, у тому числі як джерел патологічного рефлюксу крові при варикозній хворобі басейну МПВ. Значення неспроможних вен-перфорантів та несафенних вен у формуванні недостатності в басейні МПВ для уточнення подальшого протоколу лікування.

Матеріали та методи. За період з 2012 по 2016 рік була досліджена венозна система нижніх кінцівок у 2348 пацієнтів, включаючи як пацієнтів із різною патологією вен нижніх кінцівок, у тому числі з варикозною хворобою, так і тих, у котрих патологія вен при УЗДГ не була виявлена. У всіх були запротоковані результати УЗДГ вен з обов'язковим описом рівня і характеру анатомічної будови сафено-поплітеального анастомозу, наявності вен-перфорантів та несафенних вен у зоні дослідження, наявності та поширеності рефлюксу при його виявленні.

Результати. Були виявлені різні анатомічні варіанти будови сафено-поплітеального співустя. Описаний у посібниках «типовий» рівень сафено-поплітеального співустя на рівні щілини колінного суглоба був виявлений у 751 пацієнтів, що становило 32% серед усіх оглянутих. Це збігається з літературними джерелами. У більшості (64%) пацієнтів рівень сафено-поплітеального анастомозу був виявлений вище від щілини колінного суглоба, в середньому від 2,0 до 8,0 см, серед яких високий рівень співустя був зафіксований у 19%. Часто стовбур МПВ прямо переходить у вену Джакоміні. Співустя може виглядати як вена-перфорант і мати досить гострий кут відхилення від стовбура. Плавний хід сафено-поплітеального анастомозу був виявлений у 58% досліджених і не залежав від рівня співустя. Не рідкими виявилися непрямі варіанти співустя, наприклад, через суральну вену або через несафенну вену, з наявністю додаткових венозних анастомозів (до 16% серед досліджених). У цих випадках рівень співустя формувався в тому числі й нижче від щілини колінного суглоба, хоча відсоток такої будови малий (не більше ніж 3%). У таких випадках насамперед треба виключити наявність неспроможного анастомозу (будь-якої будови) вище від рівня колінного суглоба, в тому числі й патологічного рефлюксу по вені Джакоміні. Згідно з даними УЗДГ анатомічна відсутність сафено-поплітеального співустя була виявлена у 142 досліджених, що становило менше ніж 1%.

Висновки. Непостійність анатомо-топографічних даних *v. saphena parva* робить діагностику її патології, а отже, і визначення показань для операції непередбачуваним і досить складним завданням. Розуміння спеціалістами варіантів будови сафено-поплітеального співустя в нормі і при патології, а також дотримання повного протоколу дослідження при УЗДГ вен дозволяє надати докладну інформацію для визначення найбільш ефективної тактики лікування.

ХІРУРГІЧНІ АСПЕКТИ ДОПЛЕРОГРАФІЇ СІМ'ЯНОГО КАНАТИКА

Прийма С.С., Прийма О.Б.

КЗ «Трускавецька міська лікарня», м. Трускавець

Вступ. Секреторне безпліддя, зумовлене порушенням кровотоку в яєчку, посідає вагоме місце в андрології. Тому вивчення кровоплину основної чоловічої статевої залози – яєчка, що здійснюється по сім'яному канатику, не втрачає своєї актуальності.

Мета. Було поставлено завдання – вивчити кровоплин сім'яного канатика, через який здійснюється кровопостачання яєчка, методом доплерографії при підозрі на перекрут яєчка та при лівобічному ідіопатичному варикоцеле.

Матеріали та методи. Обстежено до операції та проведено УЗ-моніторинг у післяопераційному періоді протягом трьох місяців у 22 хворих, котрі лікувалися в клініці за останні 9 місяців. Вік хворих становив 10-35 років. Стосовно нозології спостерігали 13 хворих із перекрутом яєчка та 9 хворих – із лівобічним ідіопатичним варикоцеле II–III ст. Експлуатувався УЗ-апарат Medison-8000 з лінійним датчиком діапазоном 4-9 МГц. УЗ-діагностику перекруту яєчка виконували за допомогою імпульсно-хвильової і кольорової доплерографії. Післяопераційний моніторинг проводили на 2-й, 10-й день і через 3 місяці після операції. При ідіопатичному лівобічному варикоцеле застосовували сірошкарльну і кольорову доплерографію. Визначали діаметр вен калитки стоячи, проводили пробу Вальсальви, а в післяопераційному періоді на 2-й день після операції визначали кровотік по яєчкової артерії для верифікації можливого пошкодження останньої при оперативному втручанні (операція Marmara). Післяопераційний моніторинг проводили в терміни, ідентичні як при перекруті.

Результати та їх обговорення. При перекруті яєчка у 10 хворих при УЗД відзначали повну відсутність кровоплину по судинах сім'яного канатика. У решти трьох – артеріальний кровоплин був різко знижений з максимальною систолічною швидкістю кровоплину 3-5 см/с. У післяопераційному періоді у 9 хворих кровоплин повністю відновився, і його систолічна швидкість становила 14-18 см/с. У решти 4 хворих кровоплин до яєчка відновився, але певна частина яєчка через тривалу ішемію при перекруті була нежиттєздатною.

У хворих на ідіопатичне варикоцеле діаметр вен калитки в положенні стоячи був 3,5-5,0 мм, проба Вальсальви до операції була позитивною. Після операції вени калитки зменшувалися в діаметрі і до 3 місяців становили 2-2,5 мм, що є нормою. Проба Вальсальви була негативна у всіх хворих. Кровоплин по яєчкової артерії був збережений повністю. Негативна проба Вальсальви і зменшення діаметра вен калитки до нормального свідчить про досягнення ефекту хірургічного лікування.

Висновок. УЗ-діагностика і моніторинг сім'яного канатика – важлива візуалізація діагнозу при перекруті яєчка та ідіопатичному варикоцеле. При останньому УЗ-моніторинг дозволяє оцінити повноту обсягу оперативного втручання.

МИНИНВАЗИВНОЕ ЛЕЧЕНИЕ НЕПАРАЗИТАРНЫХ КИСТ ПЕЧЕНИ

Ратчик В.М., Орловский Д.В.,
Коненко И.С., Дементий Н.П.

ГУ «Институт гастроэнтерологии НАМН
Украины», г. Днепр

Вступление. В связи с широким внедрением в медицинскую практику ультразвукового исследования (УЗИ), КТ и МРТ количество больных с непаразитарными кистами печени (КП) значительно возросло и составляет 2,5-10% в общей популяции. Выбор способа лечения кистозных образований печени зависит от